

Hlavní název: Z doby cotillonů
Druh dokumentu: Monografie
ISBN: null
Autor: Bozděch, Emanuel
Strana: 39 - 58

SYSTEM
◆KRAMERIUS◆

Podmínky využití

NK ČR poskytuje přístup k digitalizovaným dokumentům pouze pro nekomerční, vědecké, studijní účely a pouze pro osobní potřeby uživatelů. Část dokumentů digitální knihovny podléhá autorským právům. Využitím digitální knihovny NK ČR a vygenerováním kopie části digitalizovaného dokumentu se uživatel zavazuje dodržovat tyto podmínky využití, které musí být součástí každé zhotovené kopie. Jakékoli další kopírování materiálu z digitální knihovny NK ČR není možné bez případného písemného svolení NK ČR.

Národní knihovna ČR
Klementinum 190
110 00 Praha 1

kramerius@nkp.cz

V ý s t u p IV.

Croix. Vévoda de Choiseul.

Choiseul (vchází k sluhovi). Ohlaste mne u pana maršálka. (Sluha jde přes jeviště do pravých dveří.) Jsem náhodě velmi povděčen, že mne s vámi svedla, milý hrabě. Chci jeti odsud k paní de Pompadour, milující pikantní povídky, kterými baví krále, a vím, že míváte vždy pravou zásobu takových zajímavých drobnůstek.

Croix. Bohužel se, pane vévodo, společnost naše za posledních dnův chovala až k uzívání cnostně; mimo náhlou cestu paní de Blot do Vlach —

Choiseul. Tu již známe.

Croix — a příčiny svěží pleti paní de Mazarin —

Choiseul. Ty jsme již zapomněli.

Croix — jest z brusu nový jen název, jehož se dostalo panu de Caraman. Nazývají ho stínem paní de Logny.

Choiseul (zhurta). Stínem paní de Logny? (Vspamatuje se.) Co to znamená?

Croix. Kdekoliv se objeví paní de Logny ve společnosti, na procházce, v divadle, všude se podivuhodnou náhodou ukáže též pan de Caraman. Všude se tomu smějí, ačkoliv nikomu nenapadá, hledati v tak nápadné náhodě něco jiného, než právě — náhodu. Pověst, kterou se honosí paní de Logny, stačí, by zapudila každou jinou myšlenku.

Choiseul (stranou). Klamala by mne? (Na hlas.) Radil bych vám, milý hrabě, byste se stínem paní de Logny příliš nezabýval, neb živel váš jest výsluní veselého života u dvora a stínem byste se mohl dostat do chládku. (Maršálek vchází s pravé strany.)

Croix (pro sebe). Jest popichnut; neminul jsem se s účinkem.

Výstup V.

Předešli. *Maršálek d'Estrées* (oblečený jakoby k odchodu v rukavičkách a s kloboukem).

Choiseul. Přicházím k vám, pane maršálku, s prosbou, byste mi dovolil nahlédnouti do seznamu důstojníků, které hodláte doporučiti králi, by poděleni byli křížem svatého Ludvíka. Rozumí se, že osoby nemilé paní de Pompadour —

Croix (stranou) — a vévodovi de Choiseul.

Maršálek. Důvěřuji sobě, že jsem se ničím proti paní markýzce nebo proti vám, pane vévodo, neprovinil. S opisem tajemník posud hotov není, zde však jest původní spis.

Choiseul. Děkuji vám, pane maršálku. (Nahlédne do spisu.) To jsou jmena zcela bezzávadná. (Pohlédne na hodinky.) Již pět hodin. Jsem objedнан k paní de Pompadour. S bohem, pánové.

Výstup VI.

Croix. Maršálek d'Estrées.

Croix. Jaké máte zprávy z Fernay?

Maršálek. Výborné a předůležité. Zde v posledním listu Voltaire mně píše, že se chuť jeho k jídlu valně zlepšila, neb nedávno požil při zákuskách tři broskve a dva suchary. Považte jen, tři broskve a dva suchary v takovém stáří! Jest to jediný muž!

Croix (ironicky). Ano, něco takového může jen Voltaire. (Paní d'Estrées vchází s levé strany.)

Výstup VII.

Předešli. Paní d'Estrées.

Paní d'Estrées. Pan vévoda se již vzdálil?

Maršálek. Ano, má drahá. Návštěva jeho týkala se pouze mne, neb jsme měli poradu o jisté státní záležitosti velmi důležité. Abych však nezapomněl, milý hrabě; mám pro vás novinku velmi příjemnou, pro vás co přítele pana de Caraman.

Croix. Jeho nejupřímnějšího přítele.

Maršálek. Můžete jej ode dneška nazvati setníkem. Dnes ráno obdržel diplom.

Paní d'Estrées (radostně). Děkuji vám (vzpamatuje se) ve jménu mého strýce, jenž se pana de Caraman tak vřele ujímá.

Croix (stranou.) Ubohý strýc! Kolikráté již sloužil za plášť! (Markýzka vchází prostředními dveřmi.)

Výstup VIII.

Předešli. **Markýzka de Logny.** (Později) **Caraman.**

Markýzka (stranou). Ještě není zde? A přece ví, že sem přijdu. (Na hlas.) Snad byste nechtěl, pane maršálku, salon opustiti právě když vcházím? Jste jaksi na odchod připraven. Skoro bych myslila, že přede mnou utkáte.

Maršálek. Musím ke králi, paní markýzko, jemuž co maršálek mám doporučiti několik důstojníků ze svého pluku, aby zítra poděleni byli křížem svatého Ludvíka. Čekám jen na seznam, který mně poslati má tajemník.

Markýzka. Ano, máme zítra den svatého Ludvíka. Chci jej též oslaviti malým plesem, k němuž všechny přítomné co nejuctivěji zvu (Caraman vchází prostředními dveřmi) a vás též — na zítřek, totiž o deváté, pane poručíku (pohlédne na Caramana) odpustte, pane setníku de Caraman.

Caraman (s výrazem vděčné radosti). Ano, setník velikomyslností pana maršálka a laskavou přímluvou paní maršálkové, jimž skládám nejvroucnější díky. (Hovoří s maršálkem a s maršálkovou.)

Markýzka (stranou). Rozumím! To má býti pouto vděčnosti vířící ho k dobrodítelce. Chyba lávky však, paní maršálková! Takový svazeček dovedeme též uplésti. (Prostředkem vchází sluha s papíry na talíři.)

Maršálek. Konečně jest opis seznamu zde! (Jde sluhovi vstříc, bere seznam a s ním lístek.)

Sluha. Prosím za odpuštění, milostpane, lístek však náleží panu —

Maršálek (pohlednuv na nadpis). Rytíři de Caraman? (Sluha odchází.) To jest však ruka mé paní. (Pohnutí ve společnosti krom rytíře.) Jsem věru žádostiv, co vám píše má paní. (Podává rytíři list.)

Markýzka (stranou k hraběti). Viděl jste, jak zbledla?

Croix (stranou k markýzce). Z toho bude rozkošná povídka. Schází jen pikantní název.

Caraman (složí klidně list, vytáhne míšek a podává ho maršálkově). Zde, milostpaní, jest můj příspěvek pro vaše chudé, za který jste mne způsobem tak lichotivým žádala.

Maršálek (směje se). Střežte se, pane setníku, mé paní! Žebra u všech známých —

Croix (stranou k markýzce). O lásku.

Markýzka (pro sebe). Držel se výborně. Musí se státí mým. (K maršálkovi.) Dovolte, pane maršálku, ženské zvědavosti. (Sáhne po seznamu a nahlédne do něho.) Právě si vzpomínám, že jsem s vámi chtěla mluvit o záležitosti pana de Conflans. (Jde s maršálkem ku stolu, na kterém stojí náčinní psací.) Promluvila jsem o ní s vévodou, ten však činí dosti podstatné námitky proti obsazení guvernérství na Martinique panem de Conflans. Jest prý příliš mladý.

Maršálek. Stát potřebuje mladých jarých sil.

Markýzka. Pak prý teprv nedávno dosáhl znamenitého povýšení.

Maršálek. Vyznamenání nemají býti pouze odměnou, nýbrž i pohnutkou k zásluhám novým.

Markýzka. Shodují se s vámi úplně. Promluvíím opět s vévodou a mohu vás ubezpečiti, že jsem s ním o jedné věci ještě nikdy dvakráte nadarmo nemluvila. Dovolte však, bych vás upozornila, že zde (ukazuje na seznam) schází jedno jméno.

Marsálek (s podivením). Čí pak?

Markýzka. Jméno důstojníka velezasloužilého, jenž si u Hastenbecku i u Mindenu velikých zásluh vydobyl. Dovolte, bych je přidala. (Píše a podá seznam maršálkovi.)

Maršálek (nahlédne do seznamu). Setník de Caraman? Odpusťte, paní markýzko, ale to není možno.

Markýzka. A proč? Nenáleží pan de Caraman k nejvýtečnějším důstojníkům vašeho pluku?

Maršálek. Pravda; jest však ještě tak mladý.

Markýzka. Stát potřebuje mladých jarých sil.

Maršálek. A dnes teprv byl povýšen na setníka.

Markýzka. Vyznamenání nejsou pouze odměnou, nýbrž i pohnutkou k zásluhám novým.

Maršálek. Kdo by vám odolal? (K rytíři.) Přeji vám štěstí, pane rytíři řádu svatého Ludvíka z milosti paní de Logny.

Caraman (s radostným úžasem). Jakže, paní markýzko, vy byste byla —

Markýzka (přeruší mu řeč). Posilnila paměť páně maršálkovu.

Paní d'Estrées. Zásluhy pana rytíře ve vaší paměti hluboko utkvěly.

Markýzka. Nemohu zapomenouti, že pan setník zachoval strýci mému panu de Valence život.

Croix (stranou). Opět strýc co plášť.

Maršálek. Nemohu se déle zdržeti. Král by se mohl státí netrpělivým, neb neví, že jsem ve vaší společnosti, paní markýzko. (Odejde prostředkem.)

V ý s t u p IX.

Paní d'Estrées. Markýzka de Logny. Croix. Caraman.

Caraman (k markýzce). Marně posud hledám slov dostatečných, by vyjádřila všechny pocity, jimiž jste naplnila mé srdce.

Markýzka. Poděkujte mně tím, milý rytíři, že strávíte dnešní večer se mnou a s mou neteří. Počasí jest rozkošné; užijeme ho v parku. Na shledanou, drahá přítelkyně. (Objímá maršálkovou.) Odvádím vám sice pana de Caraman, doufám však, že se na mne proto nehněváte; neb vím, že se k večeru modlíváte a v tom by vám mohl pan rytíř překážeti. Dobrou noc, pane hrabě. (Stranou.) Máte již název své povídky?

Croix (polohlasitě). Manžel listonoš.

Markýzka (polohlasitě). Výborně! (Markýzka a Caraman odcházejí prostředními dveřmi. Paní d'Estrées je provází.)

Croix (pro sebe). Mám ještě jednu povídku, paní markýzko, o kříži svatého Ludvíka, která by zajisté velice zajímala pana vévodu.

Výstup X.

Pani d'Estrées. Croix.

Pani d'Estrées (vrací se rozzlobena). Co říkáte té nestoudnosti?

Croix. Nestoudnosti?

Pani d'Estrées. Což jste nepozoroval, že markýzka užívá všech možných prostředků, by rytíře k sobě připoutala? Není možná, byste toho nebyl pozoroval, čeho se dopouští s takou drzostí, jakoby jakživa nebyla slyšela o slušnosti a podobných věcech.

Croix. Nazval bych chování se markýzčino spíše neprozřetelností, neb nemyslím, že by ji Caraman více zajímal, než by se vévoda dovědět směl.

Pani d'Estrées. O tom ještě pochybujete?

Croix. Jsem o tom přesvědčen a proto srdečně rád, že nebyl nikdo z její nepřátel svědkem dnešního případu. Jediné jizlivé slovo neb list bez podpisu k vévodovi a jeho žárlivost by ubohou markýzku zničit mohla.

Pani d'Estrées (stranou). List bez podpisu!

Croix. Nebyla by první nešťastnicí těžce pykající okamžiku lehkovážnosti v bastille. Nač však ta truchlivá rozjímání! Na naši mlčelivost markýzka může spolehnouti; není-li pravda, drahá přítelkyně? (Odcházejí stranou.) Nemusil bych znáti ženské, nedoví-li se vévoda ještě dnes o všem. (Odejde prostředními dveřmi.)

Paní d'Estrées (přisedá k psacímu stolu a má se ku psaní). Přesvědčím vás, paní markýzko, že umím ještě všelicos jiného, než modliti se.

Proměna.

(Park Versailles-ský. V pozadí stojí socha Diany, po obou stranách jsou besídky. V levém popředí jest stůl, u něhož sedí markýzka a vyšíváním, Anežka štoucí a Caraman.)

Výstup XI.

Markýzka de Logny. Anežka. Caraman.

Anežka (čte). „Odměnou Celimény byla úcta všeobecná, neb cnost krásí každé stáří, každý stav.“

Markýzka. Přestaň, milá Anežko, a nenuď nás déle tím čtením.

Anežka. Praví se, že spisovatel pracoval o té knize celých pět roků.

Markýzka. Věřím ráda, neb člověk má pět let potřebí, by ji přečetl. Vůbec se mi zdá, jakoby nynější spisovatelé zapomínali, že jest první povinností dobré knihy, by nás bavila. Oplývají morálkou a stávají se nudnými, neb příjemný jest ze všech druhů morálky jen onen, který Prevost vtělil tak krásně ve svou Manon Lescaut: „Ať žije radost!“ Má drahá! Chci zítra kresliti. Vyhledej mně, prosím, tvým vytríbeným vkusem několik krásných květin a dej je do mého pokoje.

Anežka (odcházejíc). To znamená: nech nás o samotě; avšak chyba lávky, paní tetinko! Chci býti strážným andělem — vévodovým? Ne; to by byla marná práce, ale — rytířovým. (Položí knihu na podstavec sochy a odejde.)

Výstup XII.

Markýzka de Logny. Caraman.

Markýzka. Víte-li pak, že vás mají za velkého vojevůdce?

Caraman. Snad za chrabrého vojína?

Markýzka. Zajisté ale též za výtečného vojevůdce. Jmenují vás vítězem nad (trochu frontoky) slavným maršálkem d'Estrées.

Caraman. Na kterém poli?

Markýzka. V srdci paní maršáلكové.

Caraman. Přisahám, že jest mi to bojiště zcela neznámé.

Markýzka. A přece se tvrdí, že jisté srdce, o jehož ztrátě jsme onehdy mluvili, se ztratilo právě u paní d'Estrées.

Caraman. Připouštím, že u ní; pochybuji však, že by je byla paní maršáلكová našla.

Markýzka. A kdy?

Caraman. Jest tomu několik dní. Bavit jsem se rozkošně na plesu paní d'Estrées, neb jsem poznal poprvé skvělost velkého světa. Vše zdálo se mi tak svěží, tak ozářené srdečnou veselostí, tak překypující

vnitřním životem; tu se objevila ona, a veškeren lesk vyblednul před ní, celý svět se mi stal temnou pustinou, nad kterou září pouze jediná hvězda — ona! Po ní toužím jako zbloudilý v temných slujích po paprsku slunečním, jenž z daleka — z daleka mu kyne co naděje blahá, že vyvázne ze svého vězení (Anežka se objeví.)

Markýzka (v napnutí). A jak se nazývá — (Anežka přikročí.)

Výstup XIII.

Markýzka de Logny. Anežka. Caraman.

Anežka. Květiny jsou ve vašem pokoji.

Markýzka (s ostrým přízvukem). Děkuji za tak rychlé obstarání (stranou). Nejpáná!

Caraman (stranou.) Buhudíky, že přišla. Byl bych se málem prozradil.

Markýzka (stranou). Tedy na plesu u maršálkové? Tenkrát mne poprvé spatřil a od té doby mne sleduje. (Nahlas.) Milá Anežko! Jsou veškeré věci pro zítřejší ples v pořádku?

Anežka. Mám za to, že jest to starostí vaší komorné.

Markýzka. Julie se v mých věcech ještě nevyzná, neb jest teprv od včerejška u mne. Dohledni, prosím, zda-li vše dle mého vkusu obstarala.

Anežka (pro sebe). Opět mne vzdaluje. Chce se ho stůj co stůj zmocniti. Jak to zamezím? (Odejde.)

Z doby cotillonův.

Výstup XIV.

Markýzka de Logny. Caraman.

Markýzka. Nuže, pane, jaké jest jméno hvězdy, které se tak po modlářsku klaníte?

Caraman. V tom právě záleží mé modlářství, že jen podtaji šeptám jméno své bohyně. Bojím se, aby vyřknutí svatého toho jména rouháním se nezdálo hvězdě mé, která by se hněvem zatemnit mohla. Jak bych ubohý našel pak cestu z bludiště svého zármutku?

Markýzka (stranou). Je-li pak možná vyznati svou lásku způsobem jemnějším? Škoda, že jest tak nesmělý. Musím ho pobídnouti. (Vyšívá a zvolá:) Zase chyba! Tím jste vinen vy. Kdykoliv se při vyšívání bavím, dělám chyby.

Caraman. Čím více tedy chyb, tím lépe jste se bavila. (Markýzka přisvědčuje.) Dovolte, prosím, bych nahlédl, ke kolika chybám jsem vás dovedl svěsti. (Sáhá po vyšívání.)

Markýzka. Ne — ne.

Caraman. Prosím.

Markýzka. Budiž, byste se podruhé měl více na POZORU. (Podává mu vyšívání. Caraman počítá a markýzka na něj svůdně hledí. S pravé strany se objeví vévodu mající v ruce list.) —

V ý s t u p X V .

Předešli. Vévoda de Choiseul.

Choiseul (stranou). V skutku jsou opět pohromadě, jak ten jízlivý list předpovídal, a sami. Ukáží jej ještě markýzce? Ne. Cognac musí dávat dobrý pozor. Jak lahodně se na něj usmívá, jak se k němu sklání, jak se vlasy její dotýkají jeho tváře. (Markýzka ukazuje na vyšívání a dotýká se při tom ruky rytířovy.) Jak hledá ruka její ruku jeho. Cognac musí dávat velmi dobrý pozor.

Caraman. Dvanáct.

Markýzka. Nikoliv. Šestnáct.

Caraman. Jest to mnoho?

Markýzka. Velmi mnoho. (Spatří vévodu. Stranou a mrzutě.) Vévoda! A právě nyní.

Choiseul (sarkasticky). Dlíte ještě v zahradě, paní markýzko, za tak chladného večera? Dovolte, bych vás uvedl do vašich komnat, neb večerní vzduch by vám mohl býti na škodu. (K rytíři chladně.) Půjdete s námi?

Caraman (stranou). To jest: nechoďte s námi. (Nahlas.) Děkuji, pane vévodo. Zůstanu raději zde, bych užil vnaď přírody. Za letního večera jest mi nejvolněji na čerstvém vzduchu.

Markýzka (odcházejíc s vévodou stranou). Byla jsem v nejlepším proudu. Musím s ním ještě dnes mluvíti. (Odejde s vévodou.)

Výstup XVI.

Caraman (sám).

Caraman (hledí na hodinky). Již půl osmé? Za půl hodiny mám se sejít s maršálkovou. Dobrá dáma zajisté netuší, že první dostaveníčko bude též posledním. Vřelými slovy jí vyřknu svou oddanost, svou vděčnost, která mne zavazuje, bych bděl nad ctí její tak horlivě jako nad svou vlastní. Jak rychle měníme náhledy! Před krátkým ještě časem neměl jsem za nečestné státi se milencem vznešené dámy; nyní však si při podobných příležitostech pomyslím: Co by tomu řekla slečna de Champrosé? (Nahlíží do listu.) U sochy Diany? Kde pak jest ta? (Ohlíží se.) Hle! Jsem již na místě. Čím však ukrátím si čas? Budu mysliti na ni. (Anežka přichází s levé strany.)

Výstup XVII.

Caraman. Anežka.

Anežka (stranou). Jakže? Markýzka již odešla? Avšak on zde ještě prodlévá. Zajisté že čeká na paní de Logny.

Caraman (spatřiv ji). Zůstanu věčným dlužníkem štěstěny, že vás, slečno, sem přivedla.

Anežka. Pane rytíři! Krásná ta slova si uschovejte pro krásné dámy velkého světa, jimž to lichotí, metá-li jim někdo skvělé lži do očí. Obyčejná dívka žádá na vás pouhou pravdu. Očekával jste mne?

Caraman (na rozpacích). Slečno! Ujišťuji vás — jste opět na omylu.

Anežka (trpce). Ne, pane! nechci vám překážeti. Mnoho štěstí. (Chce odejít.)

Caraman. Pro bůh! Neodcházejte takto!

Anežka. Dobrou noc, pane!

Caraman. Nemusel bych se zdáti nevděčným k dobrodítelce, kdybych se ani nedostavil k rozmluvě, kterou si přeje?

Anežka. Lépe zdáti se nevděčným než býti povinnovaným osobě, jížto si nemůžeme vážit.

Caraman. Přisahám —

Anežka (přeruší mu řeč). Dobrou noc!

Caraman. Nuže slečno, pak-li zde nezůstanu?

Anežka (radostně). To byste učinil? Učinil k vůli mně — (vzpamatuje se) k vůli mé vážnosti?

Caraman. Cítím, že bych učinil ještě mnohem více.

Anežka. Děkuji vám, děkuji. (Podává mu ruku.)

Caraman (drže ruku její). A nesmím doufati, že se k vážnosti přidruží snad cit jiný hlubší, oblažující? (Klesne jí k nohám.) Anežko! Nesmím doufati?

Anežka. Pro bůh, pane, vstaňte!

Caraman. Jen jediné slovo! Jediné! Nesmím doufati?

Anežka (mu podává zlomenou větvíčku).

Caraman (s podivením). Zlomená větvíčka? Co znamená?

Anežka. Spatřivši vás zde, pochopila jsem, proč jste se zdržel. Hněv a litost naplnily mé srdce; mně bylo tak úzko, tak strašně úzko. Ruka se mně chvěla

a chopivši se větvičky zlomila jsem ji. Nyní však, pro smilování boží, nyní se vzdalte!

Caraman (líbá jí ruce). Díky, díky. Cítím sice, že nezasluhuji vaší milosti jako hříšník nezasluhuje ochrany světice, ku které se přece modlí; přísahám však na toto znamení naší lásky, že se stanu hodným vás. (Odkvapí v pravo přitisknuv větvičku ke rtům.)

Výstup XVIII.

Anežka (sama).

Anežka. Stalo se. Co jsem u jiných nikdy nechápala, co jsem u sebe za nemožné měla, učinila jsem: lásku vyznala muži, kteréhož znám od několika dnů. Co jsme to za podivné tvory! Za něco zvláštního se máme, s hrdým úsměvem na slabost jiných pohlížíme a v rozhodné chvíli slabšími se těchto objevíme. Proč bych se však na sebe horšila? Proto snad, že jsem se stala blaženou? Ano, blaženou! Cítím, že mizí trpkost dlouhým žalem v srdci nahromaděná, že taje ledová kůra pohrdání, že mohu i já milovati svět, jenž se na mne usmívá, jako jarní jitro na šťastné děcko. Ty mi odpustíš, matko zvěčnělá! (Klekne.) I tys poznala lásku. Žehnej dceři své, by jí nebyla zdrojem strasti, jako byla tobě, trpitelko drahá! (Vstane.) Měl by tedy hrabě přece pravdu, že z dívek snívajících o kláštere bývají nejšťastnější manželky? Ano, pryč s klášte-

rem! Chci žítí, chudobně, nuzně žítí, ale žítí s ním!
(Odejde v levo.)

V ý s t u p XIX.

Croix (sám).

Croix (s pravé strany). Konečně odešel! Však jsem se před parkem dost dlouho načekal. Zajisté zde i po vévodově příchodu ještě obcházel, by se s Anežkou setkal; neb vévoda se s ním asi sotva dal do hovoru. Nevypadal vesele, když mimo mne krácel. Vsadil bych se, že maršálková nelenila. Jen kdyby se i dnes slečně Anežce zachtělo modlití se v parku. Za tak krásného večera byla by duše její zajisté poeticky naladěna a uhodí-li zkušený hudec v okamžicích podobných na pravou strunu, dotkne se hra jeho snadno i samého srdce. Začali bysme klášteřem, přešli samým rozumováním k radostem vezdejšího života a skončili láskou. (Julie vystoupí s levé strany.)

V ý s t u p XX.

Croix. Julie.

Julie (ohlíží se). Kde pak jest ten pan setník? Zde někde má býti u té sochy, které zrovna tak říkají jako našemu chrtu. (Spatří hraběte.) Zde jest! Pane setníku! Dobře, že jste posud neodešel. Milostpaní zde bude co nevidět.

Croix. Výborně, má drahá! Vyříd' milostpaní,

že čekám s velikou netrpělivostí. (Stranou.) Nevím sice, kdo ta milostpaní jest, avšak co škodí? Dostaveníčko s neznámou, která očekávala jiného, jest příliš zajímavé dobrodružství, než abych si je nechal ujíti. (K Julii.) Co pak ještě chceš?

Julie. Čekám též s velikou netrpělivostí.

Croix (směje se). Rozumím. Zde máš. (Tiskne jí peníz do ruky.)

Julie (obráti se a hledí na dlaň). Louisd'or, celý louisd'or! Povídám vždy: nejlepší služby jsou u zamilovaných paní. (Odejde v levo.)

Výstup XXI.

Croix (sám).

Croix. Tedy dostaveníčko, k němuž některá z našich dám zve setníka. Setník zde ještě před chvílí byl; kdyby pozvání týkalo se rytíře! Kdo jiná by ho mohla zváti než markýzka? Byla by to zbraň, s kterou v ruce bych mohl předeptsati markýzce podmínky míru a sňatek s Anežkou na prvním místě. (Zatím se bylo setmělo.) Ale kdyby to nebyla markýzka? Co škodí? Dostanu se aspoň zamilované pletce na stopu a to přináší vždy nějakou výhodu, ano často platívá důvěrník tolik co milovník. (Zakašle.) Jen kdyby večerní vzduch nebyl tak chladný. (Vytáhne šátek, s kterým si pak pohrává.) Člověk si kazí plíce u dvora ustavičným klaněním se před dámami. Takové jsou všechny. Každá má svou hodinku, při-

jde-li ten pravý. I ta chladná Diana zdá se jen býti z kamene a mileráda by sestoupila, kdyby jí hodil šátek — Endymion. (Naznačuje význam slov pohybem ruky položí šátek na podstavec sochy. Anežka nepozorována jsouc hrabětem přichází s levé strany.)

V ý s t u p XXII.

Croix. Anežka.

Anežka (pro sebe). Vévoda odešel a tetinka se zajiště ihned objeví. Nemohu si odepřítí radost viděti, jak svůdná dáma bude čekati nadarmo. (Blíží se a spatří hraběte.) Co vidím? U sochy Diany někdo stojí. Tvář nemohu rozeznati. Klamal by mne? Předstíral by mně lásku a čekal na ni? (Vklouzne do levé besídky. Maršálková vystoupí s pravé strany.)

V ý s t u p XXIII.

Předešlí. Paní d'Estrées.

Paní d'Estrées (přikrálá se s pravé strany k soše a šepce): Jste vy to, pane setníku? Nebyla bych myslila, že jest u vás rozkazu potřebí.

Croix (stranou). Nebesa! Maršálková!

Paní d'Estrées. Tuším sice příčinu a měla bych se na vás hněvati. (Markýzka přichází s levé strany.)

V ý s t u p XXIV.

Předešli. Markýzka.

Markýzka. Pst! Pst!*Paní d'Estrées* (šepce). Můj bože! Někdo přichází. (Schová se do pravé besídky.)*Croix* (pro sebe). Bohu díky! (K markýzce). Zde.*Markýzka.* Jsme skutečně sami? Zdálo se mi, že slyším šepot. Jak jest člověk bázliv, poslouchá-li více hlasu srdce nežli rozumu. Můžeme nyní ukončiti hovor o ztraceném srdci. Kde jsme zůstali?*Croix* (šepce). Zde. (Chce ji obejmouti.)*Markýzka* (stranou.) Hledme toho pokrytce. Za dne se panáček tvářil, jako by neuměl pět počítati a nyní —. Musím ho potrestati. (Vymkne se mu). Pane! Jste velmi smělý. (Chce do pravé besídky.)*Croix.* Známe ten hněv. Jen za ní! (*Markýzka spatří maršálkovou a obě leknutím vykřiknou. Markýzka odkvapí v pravo, maršálková v levo.*)*Anežka* (pro sebe.) Neslýchaná zrada! (Odkvapí.)

V ý s t u p XXV.

Croix (směje se). Ubohý rytíř! Ani ve snu mu nenapadne, že si rozhněval obě ochranky. Nesmím připustiti, by nebohý dlouho úpěl pod nezvyklou tíží dvojího hněvu. Zítřka se aspoň markýzka doví, před kým utíkala do besídky. (Směje se.)

(Opona spadne.)